

ENNO POPPE
(Hemer, Alemanya 1969)

RUNDFUNK PER A NOU SINTETITZADORS

(2018) - Estrena nacional - 57'

ENSEMBLE MOSAIK
ENNO POPPE, DIRECCIÓ

COMENTARI

per **Ismael G. Cabral**

***Rundfunk* o el teatre electroacústic**

L'èxit és una finalitat moltes vegades incopsable i infravalorada. Una paraula que poques vegades expliciten els involucrats en les músiques de creació, potser conscients que, si aquest

arriba, ho farà molt en *petit comité*. Vista la trajectòria de l'obra que centra el concert d'aquest programa de Sampler Sèries, podríem afirmar que *Rundfunk* (2018), per a nou sintetitzadors, d'Enno Poppe (1969), és una obra a la qual precedeix l'èxit en les seves presentacions anteriors. Potser, només per l'orgue que es fa servir i les dimensions temporals d'aquesta (una hora), el compositor alemany va ser, fins a cert punt, conscient que, amb una mica d'encert creatiu, podia estar davant d'una obra de culte, la seva obra de culte, per utilitzar una terminologia més cinematogràfica que musical. Si no fos perquè un temps després va compondre la fabulosa *Prozession* (2015-20), per a gran *ensemble*, ens podríem llançar al joc sucós i subjectiu de les asseveracions indicant que *Rundfunk* és una de les obres de Poppe més grans. Sens dubte ho és, i bona part de la seva magnitud rau, paradoxalment, en el seu caràcter lleuger, gairebé d'obra lúdica. Termes que, d'altra banda, no són gens refractaris a les estètiques que transita el músic, afí a les estructures complexes, sí, però també aferrat a marasmes rítmics intricats, colors profusos i una inventiva tímbrica que fan de la seva música una illa particular en l'oceà del modernisme centreeuropeu. Una illa en què també podrien conviure noms com els de Wolfgang Mitterer, Unsuik Chin, Bernhard Gander i Clemens Gadenstätter, entre els quals, presentim, prioritziaria l'enteniment.

Tornant a *Rundfunk*, i penetrant en la peça, descobrim una declaració del tècnic de so i col·laborador de Poppe, Wolfgang Heiniger, que ens sembla sorprenent: "L'obra és refrescantment ineficient i meravellosament diferent de qualsevol altra. És ineficient perquè es podria haver fet i presentat amb una mica més d'esforç en la programació electrònica amb un músic o dos, però, en realitat, convoca nou intèrprets. Tanmateix, la gran sofisticació i flexibilitat que després la peça és gràcies a la concentració i la camaraderia dels nou músics que, sense director, s'han d'escoltar i balancejar cada matís, color i desplaçament rítmic en comunicació constant els uns amb els altres". Al marge de la consideració interpretativa, hem d'entendre, per tant, que els integrants de l'Ensemble Mosaik són conscients també de la posada en escena que resulta *Rundfunk*, que té molt de teatre electrònic *vinatge*, d'afecte analògic cap a uns temps en què sí que eren necessàries moltes mans per arribar als resultats sonors d'una composició com aquesta. I tot això és així perquè la partitura de Poppe és, abans que res, un homenatge afectuós al medi radiofònic i als primers laboratoris de música experimental nascuts a mercè d'unes institucions decisives, dècades enrere, en el desenvolupament de la música contemporània. Més exactament de la música electrònica, ja en els seus orígens concrets (Schaffer, Henry), acusmàtics (Dhomont, Bayle), processuals (Radigue) o purament electroacústics (Stockhausen).

Que l'estrena de *Rundfunk* fos al mític festival de música actual Donaueschinger Musiktage, una trobada que organitza anualment la Ràdio del Sud-Oest d'Alemanya (SWR), aprofundeix encara més en el lligam de l'obra no només amb el món de les ones, sinó que també entronca amb una idea de nostàlgia. No en va, aquest festival especialitzat és el més lluny del món i lloc de pelegrinatge per a qualsevol aficionat als sons nous. És per això que, abans que agafar-se a una estètica profusament digital, la peça desplega una miriada de tonalitats electròniques de reminiscències històriques. Perquè un altre dels gallets que va disparar la creativitat de Poppe quan la va compondre va ser precisament reivindicar aquells primers sintetitzadors. La polifonia bizantina, allucinada, vacil·lant i, per moments, distreta que la peça desenrotlla a tall d'arc sona a vetusts Minimoog, Yamahas i Ataris; arqueològica electroacústica projectada des d'ordinadors moderns. En aquest sentit, *Rundfunk* és també una obra sobre la música electroacústica, entenent que planteja qüestions relacionades amb l'obsolescència d'aquests instruments, així

com encreuaments estètics en què s'endevinen resquills de música *ambient*, *trance* i *techno*, tot això des del prisma indagador i la curiositat insaciable de Poppe.

EN COL·LABORACIÓ AMB:

MIXTUR
FESTIVAL DE NOVA CREACIÓ
SONORA DE BARCELONA

AMB EL SUPORT DE

B Sabadell
Fundació